5 BANI EXEMPLARUL.—ANUL XXXIV.— N-rul 313

Ediția de dimineață

VINERI 11 (24) NOEMBRIE 1916

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 8.15 / 16.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.— / 20.— / 40.—

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
Redacția și Administrația: București, str. Brezoianu, 11

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Lei 60
Idem pag. IV „ 50
Inserții și reclame 3,50 linia
Mențiuni sau informațiuni mortuare după mărime dela 60—150 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU și ȘTELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

PATRULAREA VASDUHULUI

Avioanele dușmane ne-au vizitat și eri; dacă au făcut vreo ispravă nu știm, căci în momentul cînd scrim aceste linii tunurile noastre bubue, ceea ce ni spune că inamicul plutește încă deasupra Capitalei. Profităm însă de ocazie spre a atrage atențiunea cui de drept asupra unei acțiuni pe care o credem necesară.

In lunga visită ce ni-au făcut Luni, avioanele dușmane au fost urmărite dela o vreme de cîteva din ale noastre.

Nu putem spune mulțămirea ce au simțit Bucureștenii privind la această goană fantastică; în mulțămirea ce se vedea pe fețe și isbucnea în declamările privitorilor nu era numai sensația unui spectacol nou și măreț, ci mai era și simțimîntul că dușmanul nu se mai primblă ca Vodă prin lobodă, că resistăm atacului său sălbatec, că-l împiedecăm, îl atacăm și-l punem pe goană.

La un moment dat — pela amiazi — un avion inamic se cobora; să fi văzut pe toți spectatorii frecîndu-și mîinile și strigînd:

— Cade! Cade! A fost lovit!

Iluzia a durat puțin, căci avionul s'a înălțat iarăși ș'a dispărut la marginea orizontului..

Privind așa la fuga dușmanilor, mă gîndeam că ar fi poate un mijloc de a-i împiedeca dela visitele lor nedorite.

In momentul cînd, dela granită, se semnalează trecerea dușmanului și se dă primul semnal de alarmă, avioanele noastre ar avea tot timpul să se înalțe și să-i iasă în cale, tăindu-i poftа de a ne mai visita.

Cum se patrulează pe pămînt, credem că s'ar putea patrula și prin văzduh; iar dușmanul, văzînd că suntem de pază, ne-ar mai slăbi cu sălbateca-i dragoste.

E o părere. De o bună, de e rea — asta vor judeca cei competenți.

ip.

MARELE CARTIER GENERAL

Comunicat oficial No. 87

Din 9 Noembrie 1916, ora 7 dim.

FRONTUL de NORD și NORD-VEST

Pe granița de Vest a Moldovei și pînă în valea Buzăului inclusiv, nici o schimbare.

La Bratocea, Predeluș și Predeal, bombardament de artilerie și mici acțiuni de infanterie.

In regiunea Dragoslavele, acțiuni de artilerie.

La Olt, situația neschimbată.

La Jiu, trupele noastre s'au retras spre Est de Craiova.

La Cerna, s'au respins toate atacurile inamicului.

Frontul de Sud

Pe Dunăre și în Dobrogea, schimb de focuri de infanterie și slab bombardament de artilerie.

SCENE DIN RAZBOI

Scrisoarea unui general...

Un brav general ne adresează o scrisoare de pe frontul de luptă, în care ne expune acte de bravură cari se cuvine să fie știute, fiind de un patriotism cald și de o exemplară virtute ostășească.

Iată cum își începe scrisoarea acest ostaș înalt în grad și tot pe atît de înalt în porniri sufletești nobile.

„Am cetit în Universul cîteva din articolele în cari povestiți momente înălțătoare de avînt și curaj ostășesc. Am să vă povestesc și eu un caz absolut adevărat, fără floricele și cu intențiunea ca el să slujească de pildă armatei noastre".

Și bravul general mă roagă stăruitor să păstrez absoluta discreție asupra numelui său, dorință ce i-o îndeplinim cu tot regretul ce-l am că trebue să tac numele celuia ce a devenit părtaș la nobilul act ce-l voi povesti mai jos.

Generalul — să-i zicem X — luase de 15 zile comanda ... divizie de pe frontul de sud, cînd se pomeni cu un raport al căpitanului I... din administrație, însărcinat cu conducerea unei coloane de subsistență, care-i cerea o audiență.

Acordîndu-i-se audiența de către generalul X, căpitanul I... îi prezintă două rapoarte făcute cu vreo 15 zile înainte de a lua generalul comanda acestei divizii, prin care ceruse titularilor permisiunea de a lupta pe front, alături de camarazii săi din armata activă, pentru că i-se părea cît nu-și face în destul datoria către patrie comandînd o coloană de subsistență.

Generalii, predecesorii generalului X, i-au răspuns:

„Nu putem admite cererea d-tră; aceți prilejul să faceți servicii țării și la coloana de subsistență".

Atunci urmă dialogul următor între general și căpitanul I... după cum ni-l povestește însuși generalul X.

— Domnule general, am avut favoarea să cer de două ori de la d-nii generali predecesorii d-stră să pot lupta pe front, fiindcă numai astfel cred că pot contribui și eu la înfăptuirea dorințelor mele de a învinge pe dușman și la crearea României mari.

Dar generalul i-a răspuns:

— Apreciez mult sentimentele d-tale dar văd că d-nii generali N. și N. au pus pe petiția d-tale rezoluții foarte înțelepte.

— Așa e d-le general, dar aș voi să vă rog, dacă nu se poate altfel, să mă admiteți la un regiment de infanterie ca simplu soldat, pentru care scop renunț la rangul meu de căpitan. Doresc d-le general să lupt alături de camarazii mei în tranșee și pe cîmpul de luptă.

— Nu am cădere de a vă admite cererea, d-le căpitan, a răspuns generalul, pentru că gradul ce-l aveți este proprietatea d-stră, și nu vi-l poate lua nimeni fără o sentință militară.

Dar căpitanul stărui:

— Renunț la grad și soldă, precum și la toate prerogativele mele militare și vă rog să-mi admiteți cererea. Deși am 57 ani mă simt încă destul de sănătos și cu putere pentru a îndura toate greutățile campaniei; mi-ar fi rușine să nu fi contribuit cu altceva la sfînta noastră misiune de cît cu conducerea unei coloane. Chiar de aș muri nu-mi pare rău; vreau să lupt și să devin folositor țării mele.

Se făcu o tăcere, în care timp generalul X se uită lung și cu admirație la căpitanul I... Figura sa blîndă, dar hotărîtă, încadrată de un păr ondulat și de albeața zăpezei, îi dedea înfățișarea unui erou de pe vremurile cruciadelor sau ale gloriei noastre strămoșești. I se părea bravului general că răsfoia o carte ce o învățase în adolescență, pe băncile liceului și vedea parcă întrînsa chipurile lui Cornelius Nepos și Cezar.

Apoi, cutremurat de o nobilă emoțiune ce-i cuprinse întreaga ființă, dînsul se sculă, întinse mîna bătrînului căpitan, i-a strîns'o cu putere și a spus cu un tremur în glas:

— Căpitane, te felicit din adîncul inimei mele pentru sentimentele nobile și patriotice de cari ești animat. Ai încredere în mine, — du-te deocamdată la coloana d-tale și fii sigur că te voi chema cînd voi avea trebuință de d-ta. Am să te păstrez la regimentele mele și-ți voi da o însărcinare demnă de d-ta cînd nevoia va fi mare. Oameni ca d-ta nu trebue să moară — ei trebue să trăiască ca să fie o pildă vie tuturor.

Bravul căpitan simți că ochii-i lăcrămează și, fără voc, cum generalul îi ținea încă mîna într'ale sale, se repezi să i-o sărute. Apoi, stăpînindu-se, spuse generalului pe un ton grav, par'că ar fi fost inspirat de sus:

— Domnule general, pun nădejde în cuvîntul d-stră. Mă duc liniștit la coloana mea și, de vom pleca pe noul front, să vă aduceți aminte de mine; iar eu am să vă dovedesc cît recunoștință vă păstrez pentru că-mi dați nădejdea că voi putea lupta pentru țara mea.

Și generalul X închee:

„Eram foarte emoționat de cuvintele adînc simțite ale acestui veteran. Iată unde se pot găsi adevărații eroi, iată ce inimi bat în piepturile românești".

Ai dreptate bravul meu general, trebue să fie mulți eroi ce stau ascunși printre cei mulți în umbra modestiei lor. Bine faceți că le dați faptele în vileag ca țara să le afle.

E. N.

Eroii noștri

Căpitanul Simeon Mateescu mort la 5 Octombrie. Soția sa, d-na Lelia Mateescu, are șefia echipei II a trenului sanitar.

PAPA

vestejește acțiunea aviatorilor germani

— O telegramă adresată M. S. Regina Românieі —

Aflăm din sursă autorizată un fapt, pe care ne grăbim să-l comunicăm cititorilor noștri, cu însemnătatea lui de o importanță deosebită.

Se știe, din comunicatul oficial apărut acum vreo săptămînă, că într'o trecere pe deasupra Capitalei, aviatorii dușmani au bombardat castelul în care, cîteva zile înainte, locuiseră M. S. Regina și Principesele Românieі.

Șeful bisericei catolice, Papa, a adresat iubitei noastre Suverane o telegramă prin care o felicită că a scăpat de atentatul, cărui victimă era să fie.

M. S. Regina a mulțumit călduros înaltului Pontif pentru această telegramă.

De la începutul războiului european, Papa ia pentru prima oară atitudine, o atitudine a cărei nuanță nu va scăpa întregei lumi.

Felicitînd pe Suverana noastră, păstorul lumii catolice — care numără printre supușii lui atîtea milioane de germani și austriaci — vestejește prin aceasta acțiunea cu adevărat criminală a aviatorilor cari bombardează capitala Românieі.

Austria va împiedica reconstituirea Serbiei

Londra, 5.— O telegramă din Amsterdam spune că mai multe ziare austriace își manifestă dezaprobarea lor în contra declarațiilor leaderului socialist Schiedenman în ceea ce privește restabilirea Serbiei, după terminarea războiului. Aceste ziare spun că fără îndoială obiectivul cel mai important al Austro-Ungariei în acest război este să asigure ca Serbia, acest „stat de ucigași", să nu fie restabilit, deoarece existența lui va constitui întotdeauna un pericol pentru monarhia dualistă. (A. T. E.)

Reeducația profesională a răniților din război

III

(A se vedea „Universul" din 25 Sept. și 7 Oct. 1916

Sub numele acesta general de „reeducție profesională", care este scopul final al însemnatei și neapăratei lucrări de întreprins pentru îndeplinirea deplină a datoriei către răniții și mutilații din război, se cuprind, de fapt, în vorbirea curentă, și măsurile care pregătesc și îndrumează spre adevărata „reeducație profesională".

Sunt, mai cu seamă, două feluri de lucrări pregătitoare de făcut înainte de a se putea începe cu tot folosul, lucrările propriu zise prin care se încearcă a se deprinde la muncă, fie acea de mai înainte, fie alta, pe acel care din pricina rănilor sau a mutilațiunei căpătate în război, a fost pus în așa stare în cît puterea lui de muncă este împiedicată cu totul sau micșorată. In aceste perioade premergătoare răniții sunt supuși unor îngrijiri speciale fără de cari „reeducația" de care ne ocupăm nu ar fi cu putință.

Mai întîi este perioada de reeducație sau de readaptare „funcțională" în care se caută a se reda din nou, pe cît cu putință, mișcările organului atins, ulicа a se restabili capacitatea motrice și a constata rezistența organică.

După aceasta vine înlocuirea sau ajutorarea lipselor prin ajutorul orthopediei, adică potrivirea la mutilați a unui aparat de înlocuire („de protheză", sau de ajutare, avînd în vedere starea fiecăruia în parte.

Numai în urmă, cînd mișcările sunt restabilite atît cît se putea dar *tot* cît se putea, și cînd s'a înzestrat mutilatul cu aparatul cel mai potrivit cu starea lui să poată, și *trebue* început adevărata reeducație profesională, adică deprinderea din nou și sistematic a rănitului sau cu munca de mai înainte, ceeace este în de obște de dorit și de urmărit, sau cu o muncă nouă, dacă reluarea muncei vechi este cu neputință din cauza stărei în care a rămas rănitul.

Vom vorbi mai îndelung despre grija și priceperea cu care rănitul trebue călăuzit spre o nouă muncă și despre greșelile, cari pot avea urmări însemnate, cari trebuesc cruțate. Aceasta este una din părțile cele mai grele și mai gingașe a sarcinei acelor cari au a se ocupa de această reeducare. Toate încetinelile, și pe alocurea, chiar nesuccesele de la început, se datoresc lipsei unei metode sigure în această privință. Experiența, care din nenorocire s'a făcut, aiurea, atît de îndelungat, permite astăzi să se evite multe din greșelile dintîi. Sperăm că ne vom folosi în această direcție de învățămintele altora. Să nu uităm vorbele lui Claude-Bernard care spunea că „numai experiența trebue să ne călăuzească, ca singură fiind un criteriu sigur".

Cele două lucrări pregătitoare, care duc la putința unei reeducări profesionale serioase, care, cum am zis, este ținta finală, sunt, în special de competința medicilor. Dar să nu ne închipuim, cu ușurința obișnuită și aiurea, și la noi, că orice medic poate hotărî asupra lor cu pricepere! Trebue să fie medici cari au studiat anume aceste chestiuni, sub toate fețele sub care se înfățișau pînă acum și cari s'au ținut în curent cu lucrările nenumărate ce s'au făcut și se fac pe fiecare zi în deosebitele țări, și mai ales în Germania și în Franța, ai căror învățați — și practicieni — specialiști au dat dovezi nimitoare de ceeace se poate face pe această cale.

Știm că sunt și la noi medici cari ar putea da o muncă rodnică și de mare folos pe acest tărîm, dacă li s'ar cere. Sunt, de sigur, unii cari au studiat chestiunea întreagă și cunosc progresele din urmă, așa că numai dacă s'ar chema, falanga lor ar fi gata să facă să se folosească de cunoștințele și devotamentul lor, grămadă, pe zi ce trece mai mare, a mucenicilor războiului nostru.

Pentru aceasta trebue o organizare bine chibzuită. Medicii specialiști ar trebui întruniți pentru ca să pună la un loc comoara lor de cunoștințe folositoare și să ia parte astfel la facerea României de mîine.

Odată cu acești înainte mergători ai reeducației profesionale, trebue să se pună la lucru și acei cari au să *învețe* mușca pe viitorii muncitori reînoiți. Experiența destul de lungă de aiurea a arătat cari sunt muncile la care pot fi îndrumați în deobște acei care din cauza rănilor sau mutilațiunilor, au putința lor de muncă micșorată. Pentru fiecare din aceste munci este nevoe de meșteri buni cunoscători, conștiincioși și care-și dau bine seama de marea lor chemare.

Greutatea alegerei acestor meșteri, adevărați apostoli, este din cele mai mari. Aci mai mult de cît ori unde trebue avut în vedere *numai scopul* urmărit. Alegerea nu trebue să fie făcută, — cum s'a văzut în alte ramuri, — în favoarea alesului, ci numai ținîndu-se seamă de țel și numai în folosul noilor „ucenici".

Fără ca aceasta să fie o regulă absolută, este nimerit, dacă se poate, ca maeștrii să fie ei înșiși invalizi cari prin învățătură și muncă stăruitoare au recăpătat îndeletnicirea meseriei. Avem astfel o pildă vie, de la sine vorbitoare, care prin chiar ființa ei impune convingerea despre ceeace se poate face și unde se poate ajunge. Cu cît acest invalid-maestru este mai destoinic, cu atît dovada se face mai deplină și îmboldește mai mult, împedicînd desnădejdea și teama de a nu izbuti în încercare, cari sunt firești și se văd atît de des la invalizii din război.

Dacă nu se găsesc asemenea maeștri, demni de înalta sarcină ce ar fi a li se da, se vor lua la început meșteri obișnuiți, alegîndu-se printre acei cari la desăvîrșita pricepere a meseriei unesc însușirile morale atît de trebuitoare în această însărcinare.

Prin raporturile ce am avut prilejul să am cu meseriașii și muncitorii noștri, știu prin mine însumi, ce bogăție de devotamente și de spirit de jertfă se poate găsi la unii dintre ei. Nu mi-e teamă, deci, că nu se vor putea găsi învățorii și călăuzii trebuitori, dacă nici un alt spirit nu va domni în alegerea lor.

In fine pentru ducerea la scopul urmărit, această operă de redeșteptare a acelei părți din munca națională care, altă dată se socotea pierdută cu desăvîrșire, trebue să aibă în capul ei îndrumători morali, sfătuitori și tălmăcitori calzi, convinși și de inimă, călăuzi cari să știe vorbi tuturor, să știe împedica descurajarea, să știe insufla încrederea să știe înlătura greutățile, să știe opri și împăca neînțelegerile, să știe îndrepta greșalele care nu s'au putut împedica, cu un cuvînt trebue să fie *educatori* în înțelesul cel mai înalt și mai larg al cuvîntului, care să știe, cum s'a zis „să găsească omul sub mutilat" și nu numai să readapteze pe muncitorul schilod la un nou meșteșug dar și „pe om din nou la viața activă".

Toată izbînda lucrărei atîrnă de acel care este pus în capul școalelor ca director și greutatea găsirei acestui director este din cele mai mari. Cine cunoaște istoria desvoltărei instituțiunilor de acest fel în țările scandinave, unde s'au născut, știe că totul se datorește directorilor acelor instituțiuni. Intr'o scriere din 1903 asupra acelor școli medicul francez Bourrillon face vădit această, dacă nu unică, dar de sigur cea mai de căpetenie cauză a reușitei lor în acele țări.

Va trebui deci, multă luare aminte și grijă în alegerea diriguitorilor școalelor de reeducație, căci de ei, și aproape numai de ei, va atîrna, mai ales la început, reușita sau nereușita încercărei. Nu trebue uitat că învățămîntul trebuitor pentru mulți din noii „ucenici" va fi mai lung de cît durata războiului și că trebue să facem ca nenorocirea care i-a lovit să le folosească așa fel în cît să crească nu numai valoarea lor profesională, dar să fie înzestrați și cu o valoare morală și intelectuală cît mai mare cu putință: Educația generală trebue să nu fie covîrșită de pregătirea tehnică!

Pentru ca să fie o unitate în conducerea tuturor școalelor, trebue să fie pe deasupra un consiliu unic de diriguire și de supraveghere care să se reînoiască, în parte, după cîtva timp, pentru ca să unească la experiența dobîndită, ideile mai noui și să se împedice astfel formarea unei rutine despretuitoare a îmbunătățirilor și a lucrărilor noui.

Sunt o sumă de amănunte asupra cărora nu se poate da soluții dinainte și ale căror deslegări, ținînd seamă de împrejurări, va fi sarcina de căpetenie fie a directorului, fie, mai cu seamă, a acestui consiliu.

Fără a da sfaturi definitive asupra măsurilor de luat, vom arăta ce s'a făcut aiurea, ce s'a încercat și ce rezultate s'au dobîndit punînd astfel la îndemîna celor ce se vor ocupa de această chestiune, cîteva date, pe lîngă acele pe care, de sigur, le au din studiile lor. Vom arăta, pe rînd, deosebitele chestiuni care se pun, și care trebuesc avute în vedere de acei chemați să întocmească noile instituțiuni.

Amintim că acele instituțiuni vor putea servi, — chiar trebue să fie astfel, — și pentru prea numeroșii răniți prin accidente de muncă, sau altele precum și pentru cei betegi și schilozi din naștere.

C. Krupenski

fost președinte al Casei centrale a asiaurărilor muncitorești

Moartea împăratului Franz Josef

Știri sosite guvernului nostru pe cale oficială vestesc un fapt de o însemnătate deosebită, și anume că împăratul Austro-Ungariei, Franz Iosef, a murit.

Bătrînul suveran a murit Marți noaptea la orele 3.

FRANZ IOSEF cu moștenitorul KARL FRANZ IOSEF

De moartea lui Franz-Iosef, care, de astădată,—considerînd calea pe care știreane vine,—trebue să fie considerată ca fapt riguros exact, putem afirma cu certitudine că se leagă un întreg proces intern al monarhiei dualiste, proces care nu va lipsi de a avea în acelaș timp o repercusiune simțită asupra războiului european, în care Austro-Ungaria a avut de la început un rol determinant.

Știm de multă vreme că situația internă inspiră serioase îngrijiri guvernanților respectivi. Nemulțumiri de ordin general agită profund populațiunile numeroase ale monarhiei dualiste.

Nu este exclus — ci, dimpotrivă, e foarte firesc,—ca acest eveniment să constitue pentru locuitorii Austro-Ungarici un prilej de a formula în modul cel mai serios nemulțumirea și groaza pe care le-o inspiră conștiința prăpastiei spre care Puterile Centrale se îndreaptă tot mai mult, pe zi ce trece.

Manifestațiile zgomotoase din orașele importante, petițiile semnate de zeci și sute de mii de oameni, toate cerînd „pace și hrană" sunt un indiciu că Austro-Ungaria va fi serios zguduită în această împrejurare.

Problema păcei separate, — care pînă azi a fost în cîteva rînduri pusă în discuțiune în presa și parlamentul austro-maghiar, — va fi negreșit readusă pe tapet.

Ce soluțiune va căpăta ea de astădată, ne vor arăta zilele ce vin.

Mișcarea însă care în chip inevitabil se va înregistra în imperiul vecin este aceea privitoare la desființarea dualismului, mișcare în vederea separațiunei regatului apostolic al Sfîntului Stefan de împărăția austriacă.

Telegramele din ultimul timp arătau că, în neputință de a stăvili altfel curentul viguros produs de parlamentarii maghiari pentru separațiune, guvernul austro-ungar a trebuit să-i trimită pe acești parlamentari primejdioși pe front, imediat.

Mina Germaniei a trebuit în mai multe rînduri să strîngă cu putere frînele în Austro-Ungaria, spre a nu se vedea izolată și în situație de cetate înconjurată și asediată. Ca urmare a acestui fapt, de multă vreme unități militare germane dețin întreg cuprinsul Ungariei, care în nenumărate rînduri s'a plîns în presă și parlament, cerînd să i se redea armatele-i proprii.

*

Cu asasinarea lui Stürgh, imperiul austro-ungar are un nou prim-ministru, pe Koerber. In zadar s'a făcut din Adler un dement. Mobilul care l-a mînat să omoare — a spus-o el singur — n'a fost nebunia, ci pricini adînci simțite de întreg poporul.

Alături de un nou prim-ministru, se suie pe tron un nou împărat, — moștenitorul Karl Franz Iosef, nepotul bătrînului decedat Franz Iosef.

E lucru firesc ca un nou punct de vedere să apară, îndată sau mai tîrziu, în trebile de Stat interne și externe. Care va fi acest punct de vedere? Răspunsul nu va întîrzia.

*

In ce privește pe atît de bătrînul împărat care a murit eri noapte la ora 3, omul înfășurat într'o mantie care cu toate splendorile ei nu l-a cruțat de cele mai multe și cele mai mari dureri pe cari un om a avut să le îndure aci pe pămînt, — el a avut de astă dată, prima și ultima dată, — norocul care noroc.

S'a stins la timp.

Va fi cruțat de o nouă și covîrșitoare durere: aceea de a vedea prăbușindu-se tronul pe care s'a zbuciumat un atît de lung șir de ani.

M. NEGRU

NOTE BIOGRAFICE

Impăratul Francisc Iosef s'a născut la 18 August 1830 în castelul Schönbrunn, ca fiu al arhiducelui Francisc Carol și al Sofiei, născută principesă de Bavaria, și se urcă pe tron la 2 Decembrie 1848, după abdicarea unchiului său împăratul Ferdinand I (ca rege al Boemiei și Ungariei: Ferdinand V).

Educațiunea sa se făcu sub conducerea arhiducesei Sofia, mama sa, și a conteluĭ clerical Bombelles. Primul pas în viața publică îl făcu la 1847, ca reprezentant al împăratului Ferdinand la instalarea Palatinului arhiducele Ștefan în Pojon, unde plăcu foarte mult ungurilor.

In Aprilie 1848 Francisc Iosef era să fie numit guvernator al Boemiei, se duse însă în Italia, unde luă parte la războiu.

Evenimentele politice însă îl chemară pe neașteptate pe tron. Spre a scăpa de făgăduelile făcute ungurilor de împăratul Ferdinand, consiliul familiei imperiale îl declară major, obținu abdicarea împăratului Ferdinand și după renunțarea tatălui său, Francisc Carol, se urcă pe tron la 2 Decembrie 1848 ca împărat al Austriei și ca atare plecă în Ungaria și luă parte la cucerirea fortăreței Raab.

Cu ajutorul Țarului Rusiei Nicolae I, reprimă revoluția maghiară și restabili absolutismul, desființînd Constituția și disolvă dietele. Restabilirea liniștei în țară îi îngăduiră reluarea rolului dirigent în confederația germană și la înfrîngerea politicei prusiane prin convențiunea de la Olmütz. La 1854 se puse în opoziție cu Rusia și din această cauză își pierdu simpatiile fostului său aliat, iar la 1855 încheiă un concordat cu Sf. Scaun, prin care estrăda Statul, Biserica.

Această tendință ultramontană și de absolutism centralist și germanizator au produs catastrofa din 1859.

Impăratul plecă în persoană în Italia ca să conducă campania contra italienilor și francezilor aliați, nu avu însă succes căci fu silit să încheie pacea dela Villafranca și ceda Lombardia, ca să treacă hegemonia în mîinile Prusiei. Acest dezastru arătând imposibilitatea menținerei sistemului absolutist și centralist, Francisc Iosef se văzu silit a face reforme, cari însă fiind făcute după tratatiile împăratului Iosef II se executară numai pe jumătate și cu mare încetineală. Experiențele constituționale făcute cu diploma dela 26 Februarie 1860 și cu constituția proclamată de Schmerling la 26 Februarie 1861 tindeau de o parte a mulțumi popoarele, iar pe de alta a menține preponderența germană și centralismul. Rezultatul lui a fost iarăși o catastrofă, la Königgräz, unde fu înfrînt de armata Prusiei, și Austria fu scoasă din confederația germană pierzînd și Veneția. Sub greutatea acestei înfrîngeri împăratul fu silit să cedeze Ungariei independența și desfacerea imperiului în două state, așa numitul dualism, stabilit prin pactul de la 1867, mijlocit de contele Beust.

Pe baza acestui compromis, Francisc Iosef se încoronă la 8 Iunie 1867 la Budapesta ca rege al Ungariei.

In anul 1896 împăratul Francisc Iosif a făcut defunctului Rege Carol o vizită la București și Sinaia, unde i s'a făcut o primire strălucită, date fiind legăturile ce existau pe vremuri între Regele Carol personal și Franz Iosef.

Până înainte de asasinarea arhiducelui moștenitor Francisc Ferdinand, împăratul se bucura de o deplină sănătate cu toate nenorocirile familiare, pe cari a avut să le îndure. Fratele său Maximilian fiind împărat al Mexicului, a fost împușcat de rebelî. Fiul și urmașul său Rudolf a căzut victimă teribilei drame dela Meyerling, soția sa împărăteasa Elisabeta a fost asasinată